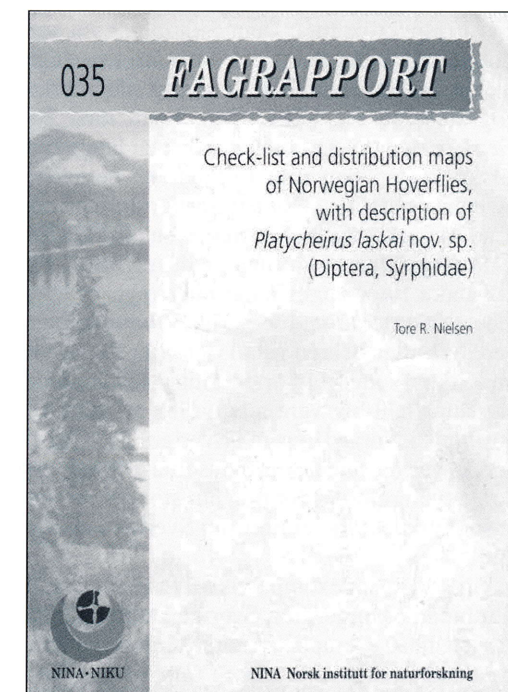
Efterlängtad check-list över norska blomflugor

Nielsen, T. R. 1999. *Check-list and distribution maps of Norwegian Hoverflies, with description of Platycheirus laskai nov. sp. (Diptera, Syrphidae).* Norsk Institutt for naturforskning, Fagrapport 035, sida 1-99. Kan beställas av NINA Hovedkontor, Tungasletta 2, N-7485 Trondheim. Telefon + 47 73 80 16 05. Telefax 73 80 14 01. 100 Nkr + porto.

Tore R. Nielsen har kommit ut med sin efterlängtade artförteckning för blomflugor i Norge - den första kompletta för Norge sedan 1877, omfattande 314 arter.

Sedan 1980-talets början har familjen blomflugor bearbetats intensivt av amatörer och yrkesmän. Resultatet har blivit ett stort kunskapslyft med många nybeskrivna arter och mycket ny kunskap om arters biologi. Arbetet med revisioner har lett till en rad synonymiseringar samt till att en del tidigare missförstånd klarats ut - en ibland mindre rolig konsekvens är alla åtföljande namnbyten.

Den nu publicerade artförteckningen är ett resultat av en intensiv och systematisk bearbetning av norska blomflugor sedan 1960-talet - många artiklar av Tore R. Nielsen vittnar om det. Han är kanske mest känd för sina insatser inom släktet *Platycheirus*. Han har under arbetets gång inte enbart gått igenom egna fynd och det mesta av norskt museimaterial liksom norska privatsamlingar, utan har i stor utsträckning också lånat in och kontrollerat aktuellt material från Sverige och många andra länder runt jordklotet. Artlistan är förutom för Norge även synnerligen värdefull och unik när det gäller nordliga arter i hela Norden. Artlistan återger (möjligen på något undantag när) aktuell status vad gäller arters benämning och det senaste om synonymiseringar. Ett par nya arter för Norden har tillkommit. Kommentarer till en del arter med nya namn och utmärkt litteraturförteckning avrundar. Min checklist för Sverige från 1995 börjar med all tydlighet redan bli inaktuell. Roligt att konstatera att det även i Norge finns belägg för *Parasyphus proximus*. D. Doczkal identifierade i slutet av 1996 ett par exemplar av den då ”för Europa nya arten” som jag våren 1989 hade tagit i Järfälla! *Leucozona nigripila*, förra året av D. Doczkal till egen art upphöjd variant av *L. lucorum*, redovisas nu från ett par norska rutor - en snabb kontroll av ett i juli nytaget exemplar från Dalarna visar att vi också har *L. nigripila*, utbredningen i Sverige återstår att ta reda på. I förteckningen redovisas säg nio arter som såvitt jag känner till ej har belagts för Sverige - det får bli oss en utmaning! Tore R. Nielsen sätter pricken över i-et genom att beskriva en ny art, *Platycheirus laskai*, en art som liknar *P. albimanus* och som troligen i Sverige tidigare redovisats som ”*P. sticticus*”. Ett värdefullt städarbete har gjorts genom att en rad arter som i tidigare litteratur indikerats för Norge nu har tagits bort - möjligen saknar jag kommentarer till sådana ej upptagna arter.

Än mer värdefull blir publikationen genom att utbredningskartor (50x50 km EIS-rutnät) finns med för samtliga arter. En karta visar en sammanställning över antalet dokumenterade arter i respektive ruta. Denna karta ger väl som vanligt främst en överblick över inventeringstrycket i olika rutor och är nyttig när utbredningskartorna ska tolkas. Maximum med 207 arter i en ruta i Osloområdet, höga tal längs sydnorska kusten och runt författarens hemvist i Sandnes i sydvästra Norge visar förutom på hög insamlingsaktivitet under åren även på goda förutsättningar för blomflugor i dessa rutor. För alla andra rutor anges långt eller mycket långt under 100 arter utom för en ruta i Jontunheimen med 107 arter och en ruta i den lilla fliken syd om Kirkenäs med 114 arter. Slutsatsen är att det på många håll bör vara relativt lätt att göra nya "rutfynd" i Norge (liksom i Sverige). När jag ritade in var de svenska provinserna gränsar mot Norge tydliggjordes för mig hur stor del av Norge som faktiskt ligger norr om Sverige och Finland!

Jag slås av att exempelvis *Melangyna coei* är så utbredd i Norge, från Sverige känner jag endast ett fåtal exemplar. Andra åtminstone här i Svealand vanliga arter såsom *Cheilosia rufimana* eller *Anasimyia contracta* anges endast från en eller två rutor.

Hur åtkomlig är den bakomvarande informationen till utbredningskartorna - finns den i digitaliserad form och går det att få fram i vilken utsträckning fynden är av senare datum? Det hade varit en intressant uppgift. Endast i begränsad omfattning går detaljuppgifter att få fram genom att gå igenom bakomliggande litteraturen.

Jag saknar två översiktskartor, där förutom rutorna även de norska provinserna resp. höjdlinjer är inlagda, men jag inser till fullo att detta inte låter sig göras i en svart-vit publikation.

Slutomdömet är att rapporten är koncis och överskådlig och lämnar ett mycket värdefullt bidrag till den nordiska entomologin. Tillsammans med E. Torps bok "Danmarks Svirrefluer" från 1994 täcks därmed alla svenska arterna utom ett 15-tal arter.

Nu väntar vi med intresse på Nielsens bestämningsnyckel som lär vara på gång.

Hans Bartsch

PS: Före nästa säsong ska min utlovade provinsförteckning över svenska arter, inkl. en uppdatering av min check-list 1995 bli klar. Har du uppgifter som du tror kan bidra till att få den så aktuell som möjligt är jag tacksam om du vill meddela mig. hans.bartsch@telia.com. Snövägen 24, 177 70 Järfälla.

Rättelse

I min artikel om brandinsekter (Wikars 1997) nämner jag svampen röddyna, *Hypocrea rufa*, som en alternativ värdsvamp för flera av brandinsekterna som annars är vanligast på dess nära släkting skiktdyna, *Daldinia concentrica*. Efter fördjupade studier inser jag nu att det jag uppfattat som röddyna är det asexuella stadiet av skiktdynan. Detta växer ofta utbrett under barken på brända björkar under våren., först som en gröngrå mögelaktig lite skumgummiartad massa, senare som en mera spröd svagt rosafärgad massa. Den rosa färgen kommer av de konidiesporer som bildas. I detta senare stadium är den mycket attraktiv för vissa skalbaggar. Dessa blir då ofta helt inpudrade med konidiesporer och antar dessas färg. Detta konidiebildande stadium hittas oftare i södra halvan av Sverige än i den norra. Det övergår ibland efterhand i fruktkroppar ("vanliga skiktdynor"), sannolikt efter att ha blivit befruktade av andra svampindivider genom insekternas försorg.

Wikars, L.-O. 1997. Brandinsekter i Orsa Finnmark: biologi, utbredning och artbevarande. – Ent. Tidskr. 118 (4): 155-169.